

Oegstgeest Rustenborch

rapport 915

Oegstgeest Rustenborch

(gem. Oegstgeest)

Een Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek in de vorm van een karterend booronderzoek

Jitske Blom
Robert van Lil

Colofon

ADC Rapport 915

Rustenborch (gemeente Oegstgeest)

Een Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek in de vorm van een karterend booronderzoek

Auteurs: Jitske Blom en Robert van Lil

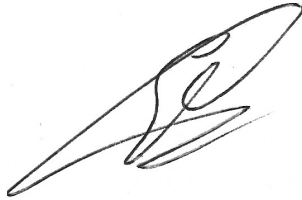
In opdracht van: Cauberg-Huygen bv

© ADC ArcheoProjecten, Amersfoort, mei 2007

Foto's en tekeningen: ADC ArcheoProjecten, tenzij anders vermeld

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers.

ADC ArcheoProjecten aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Autorisatie:
dr. E. Lohof

ISBN 978-90-5874-806-5

ADC ArcheoProjecten
Tel 033-299 81 81
Postbus 1513
3800 BM Amersfoort
Fax 033-299 81 80
Email info@archeologie.nl

Inhoudsopgave

Samenvatting	5
1 Inleiding	6
2 Bureauonderzoek	7
2.1 Methoden	7
2.2 Resultaten	7
Afbakening plan- en onderzoeksgebied en vaststellen van de consequenties van het mogelijk toekomstige gebruik (LS01)	7
Beschrijving van de huidige situatie (LS02)	7
Beschrijving van de historische situatie en mogelijke verstoringen (LS03)	7
Beschrijving van bekende archeologische waarden en aardwetenschappelijke gegevens (LS04)	8
Gespecificeerde verwachting (LS05)	9
3 Inventariserend Veldonderzoek	10
3.1 Methoden	10
Booronderzoek (VS03)	10
3.2 Resultaten	10
Booronderzoek (VS03)	10
3.3 Interpretatie	11
4 Conclusies	11
5 Selectieadvies (VS07)	11
Literatuur	12
Lijst van afbeeldingen	12
Lijst van tabellen	12
Bijlage 1 Boorgegevens	

Tabel 1 Archeologische perioden

Periode	Tijd in jaren				
<i>Nieuwe tijd</i>	1500	na Chr.	-	heden	
<i>Late-Middeleeuwen</i>	1050	na Chr.	-	1500	na Chr.
<i>Vroege-Middeleeuwen</i>	450	na Chr.	-	1050	na Chr.
<i>Romeinse tijd</i>	12	voor Chr.	-	450	na Chr.
<i>IJzertijd</i>	800	voor Chr.	-	12	voor Chr.
<i>Bronstijd</i>	2000	voor Chr.	-	800	voor Chr.
<i>Neolithicum (Nieuwe Steentijd)</i>	5300	voor Chr.	-	2000	voor Chr.
<i>Mesolithicum (Midden Steentijd)</i>	8800	voor Chr.	-	4900	voor Chr.
<i>Paleolithicum (Oude Steentijd)</i>	300.000	voor Chr.	-	8800	voor Chr.

Tabel 2 Administratieve gegevens van het onderzoeksgebied

<i>Provincie:</i>	Zuid-Holland
<i>Gemeente:</i>	Oegstgeest
<i>Plaats:</i>	Oegstgeest
<i>Toponiem:</i>	Rustenborch
<i>Kaartblad:</i>	30 O
<i>Coördinaten:</i>	91734/466247; 91737/466326; 91817/466329; 91792/466244
<i>Bevoegd gezag:</i>	provincie Zuid-Holland
<i>Deskundige namens het bevoegd gezag:</i>	dhr R. Proos
<i>ARCHIS-onderzoeksmeldingsnummer (CIS-code):</i>	21587
<i>ADC-projectcode:</i>	4107196
<i>Periode van uitvoering:</i>	maart 2007
<i>Beheer en plaats documentatie:</i>	ADC ArcheoProjecten, afd. P&B

Samenvatting

In opdracht van Cauberg-Huygen bv heeft ADC ArcheoProjecten een bureauonderzoek en een inventariserend veldonderzoek uitgevoerd voor het plangebied Rustenborch in Oegstgeest (gemeente Oegstgeest). In het plangebied zal nieuwbouw worden gerealiseerd. Het onderzoek was noodzakelijk om te bepalen of bij de voorgenomen activiteiten de kans bestaat dat archeologische resten in de ondergrond worden aangetast.

Tijdens het bureauonderzoek is gebleken dat in het plangebied resten kunnen voorkomen vanaf het Neolithicum. Wanneer een strandwal wordt aangetroffen, kunnen archeologica in de top hiervan worden verwacht. Indien de boringen een oeverwal van de Oude Rijn laten zien, kan de hiermee samenhangende afzettingen een archeologische laag worden waargenomen. Een vindplaats kan samen hebben gehangen met een krekenstelsel. Nieuwetiijds sporen kunnen in of direct onder de bouwvoor worden verwacht, en hangen samen met de eerste bewoning van Oegstgeest. Het is echter ook mogelijk dat in de 16de en 17de eeuw de regio rond het plangebied is afgegraven om het zand te gebruiken voor bouwactiviteiten in Leiden of de bollenteelt. Indien dit het geval is kunnen enkel archeologische waarden uit de Nieuwe tijd worden verwacht.

Tijdens het booronderzoek is geen strandwal aangetroffen. Ook is gebleken dat het gebied laaggelegen is geweest, en daarmee vochtig en niet geschikt voor bewoning. Ook concrete Nieuwetiijds sporen zijn niet aangetroffen. Geconcludeerd kan worden dat geen indicatoren zijn aangetroffen die wijzen op archeologische sporen in de bodem.

Geadviseerd wordt om in het plangebied geen aanvullend archeologisch onderzoek uit te voeren. Het terrein kan derhalve worden vrijgegeven voor de voorgenomen ontwikkeling. Het is echter niet volledig uit te sluiten dat binnen het onderzochte gebied toch nog archeologische resten voorkomen. Het verdient daarom wel aanbeveling om de uitvoerder van het grondwerk te wijzen op de plicht archeologische vondsten te melden bij het bevoegd gezag, zoals aangegeven in de Monumentenwet 1988, artikel 47, lid 1.

1 Inleiding

In opdracht van Cauberg-Huygen bv heeft ADC ArcheoProjecten een bureauonderzoek en een inventariserend veldonderzoek uitgevoerd voor het plangebied Rustenborch in Oegstgeest (gemeente Oegstgeest). In het plangebied zal nieuwbouw worden gerealiseerd. Het onderzoek was noodzakelijk om te bepalen of bij de voorgenomen activiteiten de kans bestaat dat archeologische resten in de ondergrond worden aangetast.

Het doel van het bureauonderzoek is het verwerven van informatie over bekende of verwachte archeologische waarden binnen het omschreven gebied.

Het doel van het inventariserende veldonderzoek is het aanvullen en toetsen van de op basis van het bureauonderzoek opgestelde gespecificeerde verwachting. Het inventariserend veldonderzoek vond plaats door middel van een karterend booronderzoek.

De volgende onderzoeksvragen zijn opgesteld voor het plangebied:

- Zijn er (aanwijzingen voor) archeologische waarden in het plangebied aanwezig, en zo ja, wat is naar verwachting de omvang, ligging, aard en datering hiervan?

Indien er archeologische waarden aanwezig zijn:

- In welke mate worden deze waarden verstoord door realisatie van de geplande bodemingreep?
- Hoe kan deze verstoring door planaanpassing tot een minimum worden beperkt?

Indien de archeologische waarden niet kunnen worden behouden:

- Welke vorm van nader onderzoek is nodig om de aanwezigheid van archeologische waarden en hun omvang, ligging, aard en datering voldoende te kunnen bepalen om te komen tot een selectiebesluit?

Ten behoeve van het inventariserend veldonderzoek is een plan van aanpak (PvA) opgesteld conform KNA specificatie VS01 en de geldende beleidsregel van de Staatssecretaris van OCW.¹

Het bureauonderzoek is uitgevoerd op 6 maart 2007, het booronderzoek vond plaats op 14 maart en 8 mei 2007. Aan het onderzoek hebben meegewerkt: Jitske Blom (KNA-archeoloog), Robert van Lil en Eric Lohof (senior archeoloog en senior prospector).

¹ Beleidsregel van de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 15 juni 2005, nr. WJZ/2005/26210 (8163), tot wijziging van de Beleidsregels opgravingsbevoegdheid. Het PvA is opgesteld door Luizen Nijdam (prospecteur) op 6 maart 2007.

2 Bureauonderzoek

2.1 Methoden

Het onderzoek is uitgevoerd conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), versie 3.1, in het bijzonder de specificaties LS01, LS02, LS03, LS04 en LS05. Het bureauonderzoek wordt gerapporteerd conform LS06.

Het onderzoek bestaat uit zes onderdelen (specificaties LS01 t/m LS06). In de eerste vier onderdelen zijn de volgende werkzaamheden verricht:

- afbakening plangebied en vaststellen van de consequenties van het mogelijk toekomstige gebruik
 - beschrijving van de huidige situatie
 - beschrijving van de historische situatie en mogelijke verstoringen
 - beschrijving van bekende archeologische waarden en aardwetenschappelijke gegevens
- Op grond van deze onderdelen wordt een gespecificeerde verwachting van het gebied opgesteld (specificatie LS05). Hierin wordt verwoord of, en zo ja, welke archeologische waarden worden verwacht. Indien deze worden verwacht worden de (veronderstelde) eigenschappen van de waarden zo gedetailleerd mogelijk aangegeven.

2.2 Resultaten

Afbakening plan- en onderzoeksgebied en vaststellen van de consequenties van het mogelijk toekomstige gebruik (LS01)

Het plangebied ligt in Oegstgeest en heeft een oppervlakte van 5500 m². Het wordt begrensd door de Apollolaan in het westen, bebouwing in het noorden en oosten en een begraafplaats in het zuiden.

Het onderzochte gebied is groter dan het plangebied. Een gebied met een straal van 500 meter er omheen is bekeken op archeologische en aardwetenschappelijke gegevens.

In het plangebied is nieuwbouw gepland. Er is een appartementencomplex gepland met eronder een parkeergarage. Deze zal op een diepte van 3.25 meter beneden maaiveld worden aangelegd, waarbij plaatselijk nog 80 cm dieper zal worden gegraven. Hiernaast zal worden geheid. Voor deze plannen zal de huidige bebouwing worden gesloopt. De consequentie van de voorgenomen ingreep is dat eventuele waardevolle archeologische resten in de ondergrond worden aangetast.

Beschrijving van de huidige situatie (LS02)

Het plangebied was in gebruik als school. Op een deel van het terrein staat bebouwing, de overige ruimte is voor het grootste deel verhard, een deel is beplant.

Beschrijving van de historische situatie en mogelijke verstoringen (LS03)

De historische situatie is op verschillende historische kaarten als volgt:

Bron	historische situatie
Grote Historische Atlas van Nederland, West-Nederland 1839-1859	akker- en weilanden achter de RK kerk
Minuutplan Oegstgeest Sectie C De Poelgeest Blad 2 (H. Visscher 1818)	kleine percelen bouw- en weilanden
Bonnekaart 1895, 1914 en 1926	weilanden achter de RK kerk

Het plangebied ligt in Oegstgeest, maar maakte tot in ieder geval 1926 deel uit van het buurtschap Leidsche buurt. De naam Oegstgeest wordt voor het eerst vermeld in de 10de eeuw, en verwijst naar de geestgronden. Deze gronden betreffen de afzettingen van oud duinzand, en zijn vanaf de 16de eeuw op grote schaal afgegraven voor de bollenteelt. De gronden rond Oegstgeest zijn in de 17de eeuw afgegraven voor de stadsuitbreidingen van Leiden.²

² Bron: www.oegstgeest.nl geraadpleegd op 6-3-2007.

Het plangebied ligt vlak achter de H. Willibrordparochie. Deze werd reeds in de 7de eeuw gesticht door Willibrord. Na verwoesting in 1572 tijdens het beleg van Leiden, werd eind 16de eeuw op de huidige locatie in een boerenwoning een schuilkerk ingericht. Deze is in de loop der jaren verbouwd tot een daadwerkelijk kerkgebouw. Rond 1900 werd deze echter te klein en is mede door architect Cuypers de huidige kerk ontworpen.³

Beschrijving van bekende archeologische waarden en aardwetenschappelijke gegevens (LS04)

De volgende aardwetenschappelijke informatie is bekend van het onderzoeksgebied:

type informatie	informatie
Bodemkunde	niet gekarteerd
Geologie	Laagpakket van Zandvoort (Formatie van Naaldwijk)
Geomorfologie	niet gekarteerd

Omdat het plangebied al enige tijd tot de bebouwde kom van Oegstgeest behoort, zijn er weinig gegevens over de bodem aanwezig. De geologie en daarmee de landschapsgeschiedenis is echter wel bekend.

De regio rond Oegstgeest is gevormd in het Holoceen, het huidige tijdvak dat begon na de ijstijden (rond 10.000 jaar geleden). Door het opwarmende klimaat smolten de ijskappen en steeg ook de zeespiegel. Ongeveer 5000 jaar geleden nam de snelheid van de stijging echter af, en werden strandwallen gevormd. De kustlijn lag destijds ongeveer 8 km oostelijker dan tegenwoordig, en trok zich terug richting het westen. Op de strandwallen vormden zich duinen. Dit strand- en duinzand wordt gerekend tot het Laagpakket van Zandvoort. Achter de strandwallen nam de invloed van de zee af, en kon in een rustiger milieu in de laaggelegen strandwallen een dik veenpakket ontstaan, het Hollandveen Laagpakket. Hogere delen, zoals de strandwallen en duintoppen werden niet bedekt door het veen.

Tot de aanleg van dijken in de Middeleeuwen bleef de zee echter invloed houden op de regio rond het plangebied, en zette tijdens overstromingen sedimenten af.

Op een gedetailleerde kaart van het plangebied is te zien dat het gelegen is op de grens van twee geologische eenheden. Ten oosten bevinden zich strand- of duinafzettingen, die eventueel geschakeld kunnen zijn met het Hollandveen Laagpakket. Naar het westen zijn echter recentere mariene afzettingen gekarteerd, die op het veen zijn afgezet.⁴

Bodemkundige en geomorfologische informatie is niet bekend voor het plangebied. Ongeveer 500 meter ten westen ervan zijn wel gegevens beschikbaar. Daar zijn kalkloze poldervaaggronden aangetroffen. De geomorfologische kaart geeft daar een vlakte van getij-riviermondafzettingen. Tijdens hoog water werden door de Oude Rijn sedimenten afgezet. Het systeem van de Oude Rijn 'ontstond' ongeveer 6500 jaar geleden.⁵ Door de afdamming van de Kromme Rijn bij Wijk bij Duurstede in de 12de eeuw werd het systeem minder actief. Ook is een aantal periodes daarvoor bekend, waarin minder overstromingen plaatsvonden. Voor zover nu bekend kunnen deze globaal worden geplaatst tussen 1600 en 1000 v. Chr., 250 v. Chr. en 250 n. Chr. en tussen de 4^e en 8^e eeuw n. Chr.⁶

In het onderzoeksgebied zijn de volgende archeologische (indicatieve) waarden vastgesteld:

Bron	omschrijving
IKAW	middelhoge indicatieve archeologische waarde
Cultuurhistorische waardenkaart provincie Zuid-Holland	redelijke tot grote trefkans op archeologische sporen
AMK	geen
waarnemingen ARCHISII	geen

De ligging van de waarden is weergegeven in afb. 2.

³ Bron: www.willibrordoeegstgeest.nl geraadpleegd op 6-3-2007.

⁴ Geologische Kaart Pruissens en Van der Valk 1993

⁵ De Boer & Van der Heijden 2003.

⁶ Ploegaert e.a. 2005

Zowel de IKAW als de Cultuurhistorische Hoofdstructuur (CHS) van de provincie Zuid-Holland is positief over de mogelijkheid op de aanwezigheid van archeologische waarden in het plangebied. Slechts 50 meter ten oosten ervan wordt de kans dat archeologische resten worden aangetroffen nog groter geacht. Dit hangt samen met de aanwezigheid van een zijkreek van de Oude Rijn. De precieze ligging van dergelijke kleine wateren is echter niet te karteren, en deze rug kan derhalve ook nog in het plangebied doorlopen.

Uit het plangebied zelf zijn geen ARCHIS-meldingen bekend. Wel zijn binnen straal van 500 meter twee waarnemingen gedaan. Eén betreft een de vondst van Romeins aardewerk afkomstig van de hoogte waarop de kerk staat.⁷ De tweede hangt samen met een booronderzoek. Hierbij zijn in een gebied van ongeveer 80 ha 6 mogelijke vindplaatsen aangetroffen, daterend van de IJzertijd tot de Nieuwe Tijd. De archeologische indicatoren zijn van direct onder de bouwvoor tot 1,2 meter beneden maaiveld aangetroffen.

Gespecificeerde verwachting (LS05)

Op grond van de verzamelde archeologische en aardwetenschappelijke informatie is het volgende verwachtingsmodel opgesteld:

In het plangebied kunnen resten voorkomen vanaf het Neolithicum. Wanneer een strandwal en afdekkende duinen worden aangetroffen, kunnen archeologica in de top hiervan worden verwacht. Het onderzoek richt zich op het voorkomen van oude bodems. Ook identificatie van antropogeen verstoorde lagen is een doel van de prospectie. Dergelijke lagen zijn veelal donkergrijs van kleur en kunnen houtskool bevatten. Ze zijn vaak vondstarm.

Indien de boringen oeverafzettingen van de Oude Rijn laten zien, kan een archeologische laag worden waargenomen. Een vindplaats kan samen hebben gehangen met het krekensysteem. Dit systeem was van het Neolithicum tot in de Vroege Middeleeuwen actief. Sporen uit de Late Middeleeuwen en de Nieuwe tijd kunnen in of direct onder de bouwvoor worden verwacht, en hangen samen met de eerste bewoning van Oegstgeest.

Het is echter ook mogelijk dat in de 16de en 17de eeuw de regio rond het plangebied is afgegraven om het zand te gebruiken voor bouwactiviteiten in Leiden of de bollenteelt. Indien dit het geval is kunnen enkel archeologische waarden uit de Nieuwe tijd worden verwacht.

De meeste typen archeologische resten (bot, houtskool, aardwerk, metaal) zullen door de natte en zuurstofloze condities goed zijn geconserveerd.⁸ Ze zijn bovendien afgedekt door recentere kleiafzettingen en buiten het bereik van moderne landbouwactiviteiten gebleven.

Aan en direct onder het maaiveld worden archeologische resten verwacht uit de Nieuwe Tijd. Organische resten en bot zullen door de relatief droge en zure bodemomstandigheden tussen het maaiveld en de hoogste grondwaterstand slecht zijn geconserveerd. Andere type indicatoren (aardewerk) zijn waarschijnlijk matig goed geconserveerd. Het complextype en de omvang van eventuele archeologische resten kunnen niet nader worden gespecificeerd door de beperkte gegevens.

⁷ ARCHIS-waarneming 45546

⁸ Kars & Smit 2003.

3 Inventariserend Veldonderzoek

3.1 Methoden

Methoden toegepast bij het Inventariserend Veldonderzoek zijn conform de KNA, versie 3.1, in het bijzonder specificatie VS03 (booronderzoek). Uitgangspunt van het inventariserend veldonderzoek is de gespecificeerde verwachting zoals die is opgesteld in het bureauonderzoek. De strategie voor het veldonderzoek is hierop gebaseerd, alsmede op het voor dit onderzoek opgestelde Plan van Aanpak (VS01). De strategie voor het veldonderzoek is a priori vastgelegd in de eisen van de provincie.

De rapportage is opgesteld conform specificatie VS05. Vindplaatsen zijn, voor zover aangetroffen, gewaardeerd conform specificatie VS06. Tenslotte is een selectieadvies gegeven (VS07).

Booronderzoek (VS03)

In het plangebied zijn grondboringen uitgevoerd conform de eisen van het bevoegd gezag. De strategie betreffende het boorgrid kon wegens de bebouwing, bestrating en slechte toegankelijkheid van het terrein niet worden gevolgd. De boringen zijn derhalve over het terrein verspreid gezet. Het betreft de verkennende en karterende fasen van het inventariserende veldonderzoek. Het doel van de boringen is het vastleggen van de bodemopbouw en bodemverstoringen, alsmede het opsporen van archeologische vindplaatsen.

Het verkennen van de bodemopbouw gebeurt door de bodemtextuur en – indien relevant – bodemkundige horizonten – systematisch te beschrijven. Eventuele afwijkingen van de verwachte bodemopbouw zoals vastgesteld op grond van het bureauonderzoek, en andere niet-natuurlijke bodemkenmerken kunnen er aanleiding toe geven om (delen van) het plangebied als verstoord te beschouwen.

Het karteren van de vindplaatsen gebeurt door het vaststellen van de aan- of afwezigheid van archeologische indicatoren in het opgeboorde materiaal. Archeologische indicatoren zijn bijvoorbeeld fragmenten aardewerk, houtskool, verbrande klei, (on)verbrand bot en andere insluitsels die van nature niet in de bodem voorkomen. Daarnaast kunnen bodemverkleuringen, bijvoorbeeld veroorzaakt door fosfaatverbindingen, een indicatie vormen voor bewoning in het verleden. Dit geldt met name voor het duinzand.

Zeven boringen zijn verspreid over het plangebied geplaatst en zijn uitgevoerd met een 7 cm edelmanboor en een 3 cm guts. De boringen zijn gezet 200 cm onder het maaiveld. Eén is verdiept tot 385 cm – mv, een tweede tot 270 cm – mv. Boring 3 is gestaakt op 85 cm –mv, omdat het onmogelijk bleek om door de puinlaag heen te boren. Boringen 6 en 7 zijn twee maanden na de eerste boringen gezet, toen de school inmiddels gesloopt was.

De bodemtextuur en archeologische indicatoren zijn beschreven volgens SBB 5.1 van het NITG-TNO waarin ondermeer de standaard classificatie van bodemonsters volgens NEN5104 wordt gehanteerd.⁹ De X- en Y-coördinaten zijn bepaald aan de hand van de locale topografie.

3.2 Resultaten

Booronderzoek (VS03)

De locatie van de boringen is weergegeven in afb. 3.

De bodem van het plangebied bestaat uit een afwisseling van zand en klei. Ook is veen in vijf boringen waargenomen.

De bovenste 70 tot 110 cm bestaat uit één of meerdere lagen van zand en klei met puinresten en baksteenfragmenten. Hieronder volgt tot maximaal 160 cm –mv een laag van zandige klei of kleiig zand. Ook hierin komen puinresten voor. Vervolgens volgt een laag van zwak siltige klei. Hieronder ligt in boringen 1, 2, 4, 6 en 7 (kleiig) veen op een diepte van 140-240 cm –mv. Deze laag wordt in boring 1, 4 en 7 voorafgegaan door een matig tot sterk humeuze kleilaag. In boring 6 ligt ook een matig siltige kleilaag op het veen, maar deze is niet humeus.

⁹ Bosch 2005; Normalisatie-Instituut 1989.

Onder het veen volgt op een diepte van 250 tot 260 cm –mv een zwak siltige zandlaag tot in ieder geval 385 cm –mv.

In boring 5 is geen veen aangetroffen, wel een humeuze kleilaag op 170 cm –mv. Boring 3 is gestaakt op 85 cm –mv, omdat het onmogelijk bleek om door de puinlaag heen te boren.

Tijdens het booronderzoek zijn geen indicatoren aangetroffen die wijzen op archeologische sporen in de bodem. Het aardewerkfragment dat is aangetroffen in boring 1 zat in een humeus kleipakket.

3.3 Interpretatie

De bovenste 70-110 cm van de bodem van het plangebied is verstoord. Hieronder volgt nog een verstoorde laag. Gezien de verhoogde ligging ten opzichte van het straatniveau is het waarschijnlijk dat deze grond is opgebracht. Het veen met daarop de (humeuze) kleilaag en daarboven de zwak siltige kleilaag is een weerslag van een stabiel vochtig milieu. Vermoedelijk was het terrein laaggelegen en stond het vaak onder water. De onderste zandlaag is duinzand.

Het aardewerkfragment dat is aangetroffen in boring 1 is vermoedelijk niet *in situ*. Het werd gevonden in een sterk humeuze kleilaag en was roodbakkend, vermoedelijk Nieuwe tijd. Mogelijk is het afkomstig uit een oude greppel of sloot.

4 Conclusies

Zijn er (aanwijzingen voor) archeologische waarden in het plangebied aanwezig en, zo ja, wat is naar verwachting de omvang, ligging, aard, datering en waardestelling hiervan?

Er zijn geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van archeologische waarden in het plangebied aangetroffen. De overige vragen zoals gesteld in de inleiding vervallen hiermee.

5 Selectieadvies (VS07)

Geadviseerd wordt om in het plangebied geen aanvullend archeologisch onderzoek uit te voeren. Het terrein kan derhalve worden vrijgegeven voor de voorgenomen ontwikkeling. Het is echter niet volledig uit te sluiten dat binnen het onderzochte gebied toch nog archeologische resten voorkomen. Het verdient daarom wel aanbeveling om de uitvoerder van het grondwerk te wijzen op de plicht archeologische vondsten te melden bij het bevoegd gezag, zoals aangegeven in de Monumentenwet 1988, artikel 47, lid 1.

Literatuur

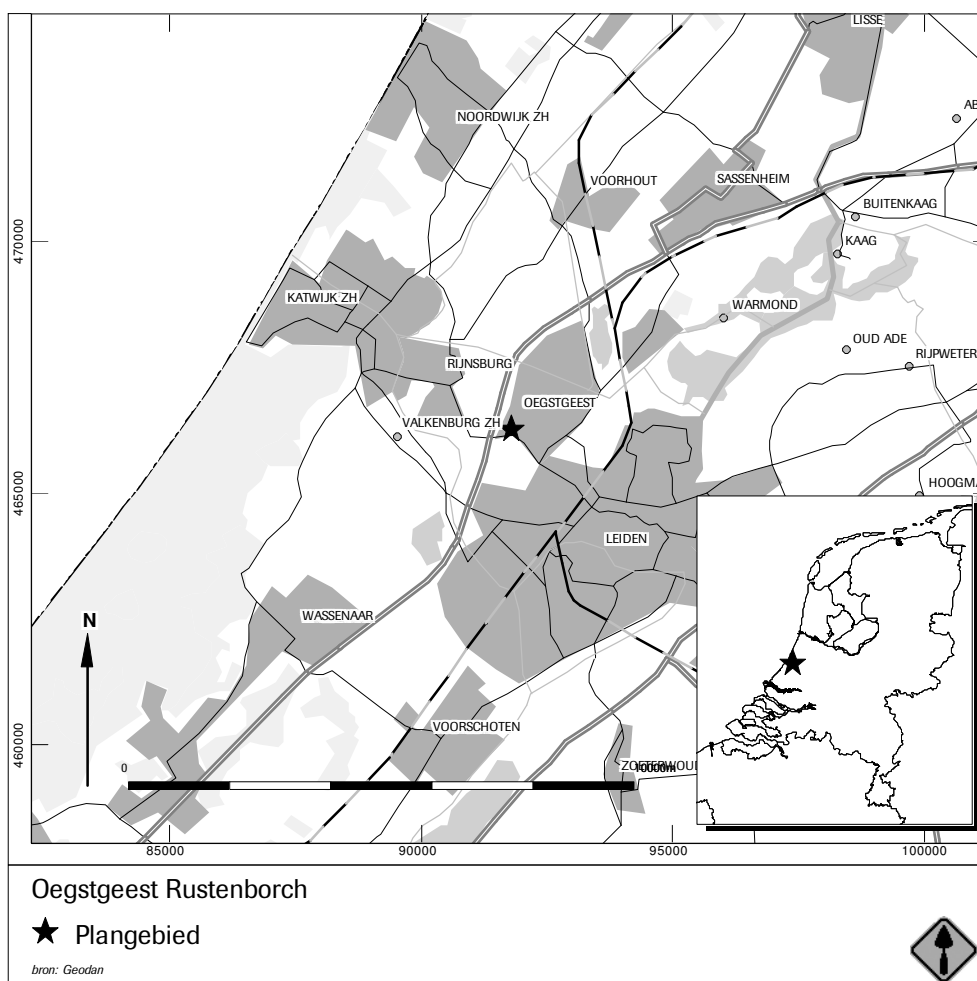
- Boer, A. de, & F.J.G. van der Heijden, 2003: *Oegstgeest-Rijnfront, Inventariserend Archeologisch Onderzoek*, ADC rapport 184.
- Bosch, J.H.A., 2005: *Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode, Versie 5.2*. Utrecht (TNO-rapport, NITG 05-043-A).
- Groenewoudt, B.J., 1994: *Prospectie, waardering en selectie van archeologische vindplaatsen: een beleidsgerichte verkenning van middelen en mogelijkheden*. Amersfoort (Nederlandse Archeologische Rapporten, 17).
- Kars, H. & A. Smit (red.), 2003: *Handleiding Fysiek Behoud Archeologisch Erfgoed. Degradatiemechanismen in sporen en materialen. Monitoring van de conditie van het bodemarchief*. Amsterdam (Geoarchaeological and Bioarchaeological Studies, 1).
- Normalisatie-Instituut, Nederlands, 1989: *Geotechniek, classificatie van onverharde grondmonsters NEN 5104*, Delft (Jaarboek Oud-Utrecht).
- Ploegaert, P.H.J.I., W.K. van Zijverden & G. Sophie, 2005: *Katwijk, Vlieggkamp Valkenburg, Een bureauonderzoek en risico-inventarisatie*, ADC Rapport 505.
- Tol, A.J., J.W.H.P. Verhagen & M. Verbruggen, 2006: *Leidraad inventariserend veldonderzoek. Deel: karterend booronderzoek*. Gouda (SIKB uitgave).

Lijst van afbeeldingen

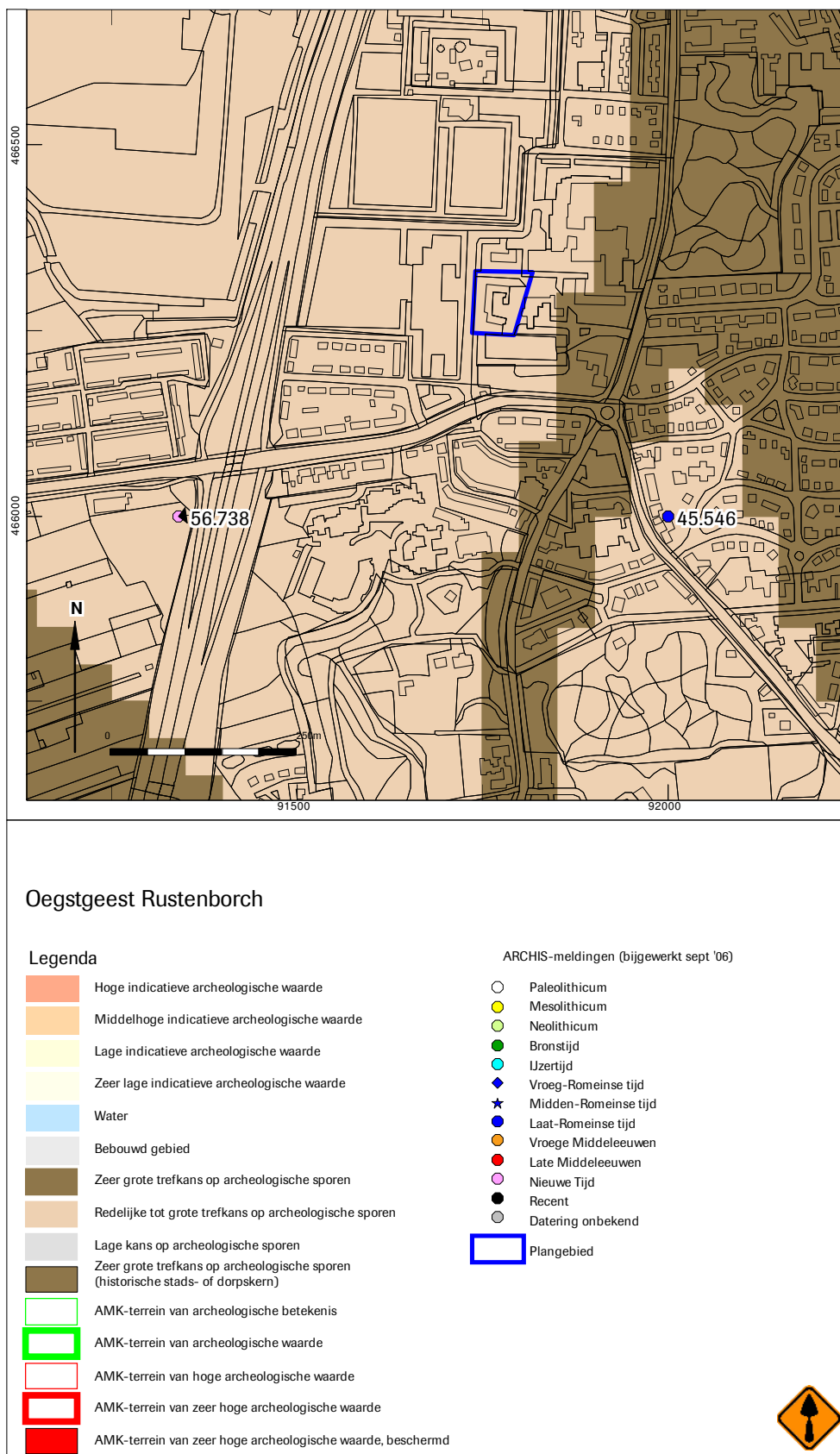
- Afb. 1 Locatie van het plangebied
- Afb. 2 ARCHIS-meldingen en archeologische monumenten op de CHS en Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (ROB IKAW2-1)
- Afb. 3 Boorpuntenkaart

Lijst van tabellen

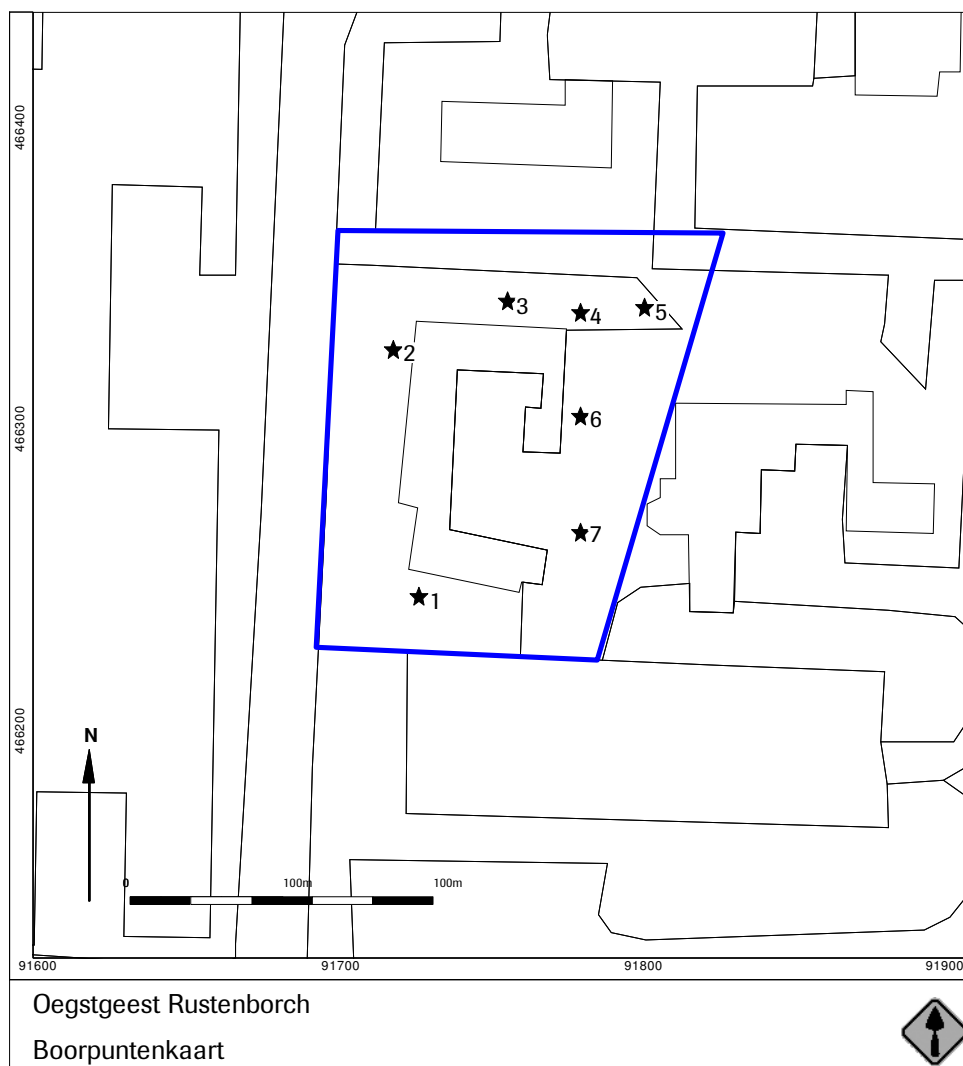
- Tabel 1 Archeologische perioden
- Tabel 2 Administratieve gegevens van het onderzoeksgebied

Afb. 1 Locatie van het plangebied

Afb. 2 ARCHIS-meldingen en archeologische monumenten op de CHS en Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (ROB IKAW2-1)

Afb. 3 Boorpuntenkaart

Bijlage 1 Boorgegevens

nummer	x coördinaat (m)	y coördinaat (m)	bovengrens (cm onder mv)	ondergrens (cm onder mv)	grondsoort	bijmenging	zandmediaan	kleur	nieuwvormingen	antropogene bijmengingen	organische bijmengingen	overig
1	91757	466257	0	10	zand	matig siltig; humeus	matig	matig grof	donker-; grijs-; bruin;			spoor plantenresten; opgebrachte grond
			10	80	zand	zwak siltig		matig fijn	licht-; bruin-; grijs;	spoor puinresten		weinig plantenresten; opgebrachte grond
			80	90	klei	zwak zandig; humeus	matig		donker-; bruin;			weinig plantenresten; bouwvoor
			90	115	zand	kleiig		matig fijn	licht-; bruin-; grijs;			weinig plantenresten
			115	165	klei	zwak siltig			grijs;	weinig roestvlekken		
			165	200	klei	sterk siltig; humeus	sterk		donker-; grijs-; bruin;	spoor aardewerkfragmenten		veel plantenresten
			200	250	veen	sterk kleiig			donker-; bruin;			weinig zandlagen
			250	385	zand	zwak siltig		matig fijn	grijs;			weinig plantenresten; spoor schelpmateriaal
2	91752	466306	0	70	zand	zwak siltig		matig fijn	geel;	weinig puinresten; veel baksteen		omgewerkte grond
			70	115	klei	sterk zandig; grindig	zwak		grijs-; bruin;	weinig baksteen	spoor houtskoolspikkels	spoor schelpmateriaal; omgewerkte grond
			115	140	klei	zwak siltig			grijs;			vegetatiebandje op 130 cm -mv; komklei
			140	210	veen	mineraalarm			bruin;			
3	91774	466315	0	15	zand	matig siltig; humeus	matig	matig fijn	donker-; grijs-; bruin;			
			15	85	zand	zwak siltig		matig fijn	licht-; bruin-; grijs;	veel puinresten		boring gestaakt op mortel en puinlaag
4	91789	466313	0	15	zand	matig siltig		matig fijn	grijs;			
			15	100	zand	zwak siltig		matig fijn	bruin-; grijs;	weinig puinresten		
			100	160	zand	kleiig; humeus	matig	matig fijn	donker-; grijs;			
			160	180	klei	zwak siltig			grijs;			
			180	240	klei	matig siltig; humeus	matig		donker-; bruin;			weinig plantenresten
			240	260	veen	mineraalarm			donker-; bruin;			
			260	270	zand	zwak siltig		matig fijn	grijs;			
5	91802	466314	0	15	zand	zwak siltig		matig fijn	licht-; grijs;			opgebrachte grond
			15	100	zand	matig siltig		matig fijn	grijs;	spoor puinresten		opgebrachte grond
			100	130	zand	kleiig; humeus	matig	matig fijn	grijs-; bruin;	spoor puinresten		
			130	170	klei	zwak siltig			donker-; grijs;	spoor roestvlekken		spoor plantenresten
			170	200	klei	zwak siltig; humeus	sterk		donker-; bruin;			veel plantenresten

nummer	x coördinaat (m)	y coördinaat (m)	bovengrens (cm onder mv)	ondergrens (cm onder mv)	grondsoort	bijmenging	zandmediaan	kleur	nieuwvormingen	antropogene bijmengingen	organische bijmengingen	overig
6	91789	466293	0	40	zand	zwak siltig	matig fijn	grijs;	kalkrijk			opgebrachte grond
			40	60	zand	zwak siltig	matig fijn	geel-; grijs;	kalkrijk	spoor roestvlekken	weinig puinresten	opgebrachte grond
			60	80	zand	zwak siltig	matig fijn	bruin-; grijs;	kalkrijk		spoor puinresten	opgebrachte grond
			80	130	zand	matig siltig; sterk humeus	matig fijn	donker-; zwart-; grijs;	kalkrijk			weinig plantenresten
			130	170	klei	matig siltig		grijs;	kalkrijk	spoor roestvlekken		
7	91789	466270	170	200	veen	zwak kleiig		donker-; bruin;	kalkloos			
			0	80	zand	zwak siltig	matig fijn	grijs;	kalkrijk			opgebrachte grond
			80	110	zand	zwak siltig	matig fijn	blauw-; grijs;	kalkrijk			spoor schelpmateriaal
			110	120	zand	kleiig; sterk humeus	matig fijn	donker-; bruin-; grijs;	kalkloos		spoor baksteen	weinig plantenresten
			120	190	klei	sterk siltig; matig humeus		donker-; grijs;	kalkloos			weinig plantenresten; zandig
			190	200	veen	zwak kleiig		donker-; bruin;	kalkloos			

